

Kokousmenettelyt

Seurakunnan luottamushenkilöiden
perehdytysmateriaalit 2023–2026

Luottamushenkilö, viranhaltija ja kokouskäytännöt

Seurakunnan luottamushenkilöiden
perehdytysmateriaalit 2023–2026

Luottamushenkilön rooli ja tehtävä

- Valta toimielimellä, ei yksittäisellä luottamushenkilöllä.
- Luottamushenkilöt kollegiona vastaavat strategisesta johtamisesta, viranhaltijat operatiivisesta johtamisesta.
- Luottamushenkilön noudatettava lakia ja säädöksiä tehtävänsä hoidossa.
- Päätöksenteko seurakunnissa tarkkaan säänneltyä.

Aloiteoikeus

- Yleensä asiat tulevat käsittelyyn viranhaltijoiden toimesta.
- Seurakuntalaisilla on mahdollisuus tehdä aloitteita.
- Luottamushenkilön aloitemenettelystä tulisi määrätä työjärjestyksessä, ohje- tai johtosäännössä.

Luottamushenkilön vastuu

- Luottamushenkilö vastaa toimielimen jäsenenä tehdystä päätöksestä, **paitsi**
 - jos hän on tehnyt muutosehdotuksen, jota on kannatettu
 - jos hän on äänestänyt sellaisen ehdotuksen puolesta, joka ei tullut päätökseksi
 - jos hän on tehnyt muutosehdotuksen, jota ei ole kannatettu, mutta hän on jättänyt tehdystä päätöksestä eriävän mielipiteen.

Eriävä mielipide

- mahdollistaa päätöksestä poikkeavan näkemyksen esiin tuomisen ja perustelemisen.
- Eriävä mielipide on ilmaistava välittömästi päätöksen tekemisen jälkeen.
- Perustelut eriävälle mielipiteelle tulee jättää kirjallisena ennen pöytäkirjan tarkastamista.

KOKOUSMENETTELY

Puheenjohtajan tehtävät kokouksessa

- Puheenjohtaja avaa kokouksen, toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden
- jakaa puheenvuorot pyytämisjärjestyksessä
- päättää keskustelun, tekee yhteenvedon
- toteaa päätöksen esityksen mukaisesti, mikäli ei ole tullut muutosesityksiä, joista olisi äänestetty
- huolehtii järjestyksestä: läsnäolijoiden käyttäytyttävä asianmukaisesti, puheenvuorojen pysyttävä asiassa
- voi rajoittaa yksittäisissä asioissa puheenvuorojen pituutta.

Asioiden käsittely kokouksessa

- Työjärjestystä käsiteltäessä toimitilin voi poistaa asian esityslistalta
→ asiaa ei merkitä käsitellyksi kokouksessa.
- Esittelijällä oikeus päätöksen tekemiseen asti peruuttaa päätösesityksensä
→ asiaa ei merkitä käsitellyksi kokouksessa.
- **Asian palauttaminen**
 - Käsittely keskeytetään → asiaa selvitetään lisää, se valmistellaan uudelleen
→ asia tuodaan uudelleen toimitilimen käsiteltäväksi.
- **Asian paneminen pöydälle**
 - Käsittely keskeytetään → asia tuodaan uudelleen toimitilimen käsiteltäväksi samanlaisena.
- Kannatettu ehdotus palauttamisesta valmisteluun tai panemisesta pöydälle on käsiteltävä ja siitä on äänestettävä ennen muita ehdotuksia.

Äänestäminen

- Jos kokouksessa on tehty yksi tai useampi päätösesityksestä poikkeava ja kannatettu ehdotus → äänestys.
- Henkilöä valittaessa ehdotus ei vaadi kannatusta.
- Äänestyksessä ehdotukset vastakkain, äänestys toimitetaan avoimesti.
- Tasatulokseen päädyttyäessä puheenjohtajan ääni ratkaisee, henkilövaalissa arpa.
- Henkilövaali suljettuna lippuäänestyksenä, mikäli yksikin toimielimen jäsen sitä vaatii.

Pöytäkirja

- Sihteeri laatii puheenjohtajan johdolla.
- Sihteeri ja puheenjohtajat allekirjoittavat ensin, sitten pöytäkirjan tarkastajat.
- Tarkastaja ei voi tehdä muutoksia ilman puheenjohtajan hyväksymistä.
- Mikäli tarkastaja ei hyväksy, tulee toimielimen tarkastaa pöytäkirja seuraavassa kokouksessa.

Kokousten julkisuus

- Kirkkovaltuuston kokoukset lähtökohtaisesti julkisia.
- Salassa pidettävän asian käsittelyn ajaksi kokous suljettava.
- Muiden toimielinten kokoukset suljettuja
 - kuulolla ei saa olla ulkopuolisia → viranhaltijalla ja luottamushenkilöllä vastuu tästä myös suljetussa sähköisessä kokouksessa
 - esim. neuvostot, toimikunnat, johtokunnat
 - keskustelut luottamuksellisia
 - vain omista mielipiteistä ja puheenvuorojen sisällöistä sallittua kertoa.

Vaitiolovelvollisuus ja esteellisyys

- Vaitiolovelvollisuus koskee salassa pidettävää asiaa kaikin tavoin
→ asiakirjan sisältämää tai muutakaan tietoa ei saa paljastaa.
- Tietoja ei saa käyttää omaksi eikä toisten hyödyksi / vahingoksi.
- Kun henkilö on sellaisessa suhteessa valmisteltavaan tai päätettävään asiaan, että hänen puolueettomuutensa joutuu kyseenalaiseksi
→ esteellisyys (jääviys).
- Mikäli esteellinen henkilö on mukana valmistelussa / käsittelyssä, päätöksentekoprosessiin tulee menettelyvirhe
→ peruste päätöksen kumoamiselle.
- Esteellisyyasperusteet lueteltu hallintolain 28 §:ssä.

Lähteet

- **Anetjärvi, Sari** 2022. Seurakunnan hallinto. Teoksessa Aitlahti, Kaisa & Peltovirta, Margit 2022. Seurakunnan luottamushenkilön kirja 2023–2026. Helsinki: Kirjapaja.
- **Lilja, Jussi** 2014. Seurakunnan kokousmenettely. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 13, Kirkko ja toiminta. Helsinki: Kirkkohallitus. Saatavissa: <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/09/Seurakunnan-kokousmenettely.pdf>

Seurakunnan luottamushenkilöiden perehdytysmateriaalit 2023–2026

Kirkkopalvelut ry / STEP-opintokeskus 2023

